

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja - 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 60 gr.

Nr 263 Rok II.
GRODNO
środa 23 września 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m nakładem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń nakład stronicy 8-mi spaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego awizowania.

P A LA- CE ulica Pocztowa № 4.	Kazina Bell jako Narzeczona Komisarza Policji TAJEMNICA ZAMKU w 8 aktach W roli głównej Gunnar Tolnas.	ANONS. Wkrótce dawno oczekiwany obraz Salambo
	Nad program CHARLES CHAPLIN w 2 aktach	

Otwarcie ogrodu botanicznego

Jeżeli chodzi o prace w kierunku estetycznego wyglądu miasta oraz o stawianie kroków na drodze jego kulturalnego rozwoju, to istotnie przyszedł czas, że jak jedne tak i drugie opieszale czynione nie są.

Prawda, że niekiedy rozmach nie dorównywa potrzebom, zamierzeniom i chęciom, nie jest to jednak wynikiem złej woli, opieszalności, lub niezadawania sobie sprawy z ważności zadań, lecz warunków, z którymi na każdym kroku borykać się musimy. W niektórych zamierzeniach i szerszych gestach stają nieprzełamana zaporą pozostałości z czasów biurokratycznych, bezdusznych i bezmyślnych rządów caratu, dzięki którym wolno nam jedynie westchnąć żalostnie; lub uronić łzę żalu nad własną bezsilnością w stosunku do odrobni sił, już nie dających faktów.

Patrząc przy okazji poświęcenia i otwarcia ogrodu botanicznego na szczupłe ramy terenu, wtłoczonego między oranżerie miejskie, a gmachy gimnazjum Mickiewicza, mimo woli powyższe refleksje nasunąć się musiały na myśl, zajęcie bowiem przez władze rosyjskie olbrzymiego terenu, oderwanego od całości ogrodu miejskiego od budowania tej szkoły — wtedy, gdy placów miejskich, lub rządowych było pod dostatkiem — jest żywym, wiecznym w Grodnie, pomnikiem tej typowej „czynowniczej” beśmyślności.

Świadomość, że budynkiem tym jest szkoła, nie anuluje, ani zmniejsza przykrego wrażenia.

Właśnie przy otwarciu ogrodu na tle przemowy prof. Dąbrowskiego o przeszłości ogrodu botanicznego i o jego przyszłości, zaznaczało się to b. silnie, widziało się bowiem oczyma wyobraźni jak obecnie wyglądałby dzisiejszy ogród botaniczny i jak dalece imponują-

cymi rozmiarami przemawiałby do duszy grodnianina.

Poświęcenie i otwarcie ogrodu nastąpiło przy stosunkowo dość licznych napływie publiczności z przedstawicielami władz municypalnych i szkolnictwa na czele oraz zastępów uczącej się młodzieży.

Na wstępie przemówił Prezydent miasta, podkreślając znaczenie stwarzanego dzieła i wskazując na zasługi, położone przez T-wo Miłośników przyrody na tem polu oraz witając w imieniu miasta powstanie tej nowej kulturalnej placówki w mieście, które stale i wytrwale krok za krokiem dąży po drodze, wiedzącej do osiągnięcia maksimum zdobyczy kulturalnych.

Następny mówca prof. Cz. Dąbrowski rozwinął przed słuchaczami nader barwny, a dla wielu nieznanym wcale, temat, ujęty w rys historyczny botanicznego ogrodu w Grodnie, którego zaczątków i to nie byle jakich, szukać należy w mgle oddalenia stu kilkudziesięciu lat, w czasach, gdy Grodno za panowania Stanisława Augusta, pod mądrymi, zacnymi rządami Tyzenhauza, rozwijało energicznie swój przemysł i kulturę.

Ogród botaniczny istniał już w tych czasach na olbrzymiej przestrzeni dzisiejszego ogrodu, aż po ul. Orzeszkowej, Kościelną, Saperską, stanowiąc chlubę nie tylko Grodna, lecz i całego kraju, chlubę, o której wspominają, z całym uznaniem i podziwem, w swych wspomnieniach przybywający w owych czasach do Grodna goście z zachodu.

Z 1500 gatunków roślin, jakimi szczylił się wówczas ogród botaniczny, pozostały zaledwie 2 topole i niedawno wykopana uschnięta tuja. Mówca omówił znaczenie kulturalne posiadania ogrodu botanicznego przeciwstawił ilość ogrodów w Polsce podobnym zdobyczom kulturalnym na zachodzie, wskazując na

te nieliczne nasze ośrodki kulturalne, które mogą pochlubić się ich posiadaniem, zakończył zaznajamiając obecnych z rozdziałem ogrodu na poszczególne działy roślin oraz wyrażeniem nadziei co do przyszłych zdobyczy w tym kierunku na terenach naszego miasta, dzięki stanowisku jego zarządu, w stosunku do którego mówca wyrażał gorące słowa prawdziwego uznania.

Wizytator szkół p. Wajdowicz — delegat kuratorjum — spłótny barwny wieniec z tych wszystkich momentów życia ludzkiego, w których kwiaty i zieleń uczuć dostępnych duszy i sercu ludzkiemu, włożył go, jako laur zasługi, na głowy inicjatorów i twórców dzieła, w otwarciu którego i oddaniu na użytek młodzieży z radością przyjmuje udział z ramienia Kuratorjum.

Trzeci z kolei mówca ks. prefekt Hryniewicz, w ciepłym, b. ładnie skonstruowanym, krótkim przemó-

wieniu, przeprowadził myśl o korzyściach moralnych jakie młodzież ucząca się odnosić będzie dzięki poznawaniu przyrody a temsamem uszlachetnianiu się w obecnych czasach realizmu i powojennej zgnilizny i deprawacji. Jednocześnie zaś poznając i rozmawiając się w twórcach bożych, jakimi są rośliny, nauczy się kochać i wielbić Twórcę dzieł tych, którym jest Bóg.

Po tem ostatnim przemówieniu jedna z uczennic seminarjum przecięła wstęgę, po zaznaczeniu przez p. Prezydenta, że słusznie ten zaszczyt należy się tym, którzy z dzieła miłości dla kultury korzystają będą w przyszłości, poczem ksiądz Hryniewicz dokonał poświęcenia ogrodu.

Na zakończenie prof. Dąbrowski i Kochanowski udzielili zebrany wyczerpujących objaśnień, oprowadzając chętnych zaznajomienia się z dokonanymi pracami po tym natjaturowym przybytku wiedzy przyrodniczej.

Ogłoszenie

Wydział Powiatowy Sejmiku Grodzieńskiego ogłasza przetarg ofertowy na dzień 28-go września 1925 roku o godzinie 11-ej rano na remont kapitalny szkoły powszechnej w Komotowie gminy Żydomla.

Reflektanci muszą złożyć do tego terminu w dobrze zapieczętowanych kopertach oferty, wadium w kwocie 100 złotych gotówką, oraz deklarację, że warunki ogólne i techniczne są oferentowi znane.

Wszelkie bliższe wyjaśnienia dotyczące warunków remontu, oraz projekt umowy i plan można oglądać w Biurze Inspektoratu Szkolnego w Grodnie (ul. Skarbowska № 2) w godzinach od 9-ej do 13-ej, poczynając od dnia 21 września r. b.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie dowolny wybór oferentów.

Zatarg z robotnikami

W sobotę późnym wieczorem miało miejsce zajście na tle zatargu wywołanego niewypłacaniem należności robotnikom przez przedsiębiorcę prowadzącego roboty ziemne dla firmy budowlanej „Szydłowski i Dobrucki” budującej koszarę na Poluszu.

Przedsiębiorca, podjąwszy się wykonania robót akordowych dla pomienionej firmy, zatrudnił około 250 robotników, zalegał jednak tak dalece w należnych im wypłatach, iż zniecierpliwieni tem robotnicy zromadzili się pod hotelem „Royal”, gdzie wówczas znajdował się przedsiębiorca i wtargnąwszy do lokalu ochcieli, jak to się zwykle w takich razach mówi, wywieźć go na taczkach.

Dzięki jednak taktownej i energicznej interwencji inżyniera Dobruckiego, dyrektora firmy, robotnicy, uzyskali natychmiastową satysfakcję, gdyż on, jako reprezentant firmy, która właśnie wypłacić miała przedsiębiorcy kilka tysięcy złotych, stanął bez wahania po stronie słusznych żądań robotników, wstrzymał przedsiębiorcę wypłatę a ująwszy w swoje ręce pośrednictwo, uregulował wszystkie należności robotników, z przedsiębiorcą zaś zerwał umowę.

Tak energicznemu i obywatelskiemu załatwieniu tej sprawy przez firmę „Szydłowski i Dobrucki” musimy przyklasnąć, tembardziej, że z dnia na dzień mnoży się u nas rzędn bezrobotnych, pobierających zasiłki od Skarbu Państwa, interesy zatem robotnicze wymagają w dzisiejszych stosunkach szczególnej opieki nie tylko Państwa ale i pracodawców.

Wielki pożar w Grandziczach

W dniu 18 b. m. o godz. 8-ej rano we wsi Grandzicze wybuchł pożar. Na miejsce wypadku przybył kierownik I Komisarjatu P.P. w Grodnie p. Giesnatowski, który natychmiast objął kierownictwo nad akcją ratowniczą, dzięki czemu pożar udało się zlikwidować nie dopuszczając do rozprzestrzenienia. Akcja ratownicza zakończona została o pół do 11.

Charakterystycznym faktem jest, że wieśniacy uchylił się od udzielenia pomocy w akcji ratowniczej. Wobec tego zostaną pociągnięci do odpowiedzialności następujący gospodarze: Kazimierz Grajewski, Zygmunt Fiodorowicz i Bronisław Jarczycki.

Oprócz wyżej wymienionych również do odpowiedzialności pociągniętych będzie soltys wsi Grandzicze, który zaniedbał zaopatrzyć gospodarzy w bosaki i beczki z wodą.

Pastwa płomieni padły 2 stodoły ze zbożem, należące do Jarczyckiego Jana i Juchniewicza Kazimierza.

Ogólne straty wynoszą 19.000 zł. Przyczyna pożaru na razie nie ustalona.

Dr. med. H. BRYZMAN

powrócił i ordynuje codziennie od 9-10 i od 4-7.

Grodno, ul. Hoovera 2. Tel. 202 choroby skórne i wenerycz.

Leczenia lampą kwarcową i elektrycznością.

10-15

Z Sądu Okręgowego

W tych dniach Sędzia Okręgowy W. Komar, w trybie postępowania uproszczonego, przydziale podprokuratora Sądu Okr. Korab Karłowicza, rozpoznawszy sprawę: Feliksa Majewskiego, osk. z art. 142 k. k. o to, że w nocy z 4-go marca 1924 r. usiłował nie dopuścić do aresztowania i odprowadzenia do komisariatu swego kolegi alejakiego Lasotowicza, usiłując gwałtem uwolnić go z rąk prowadzącego policyjanta.

Oskarżony do winy się nie przyznał oświadczając, że inkryminowanego czynu nie popełnił, przy czem dodał, że wówczas był pijany.

Świadek b. posterunkowy Czuryto, potwierdził zarzuty stawiane oskarżonemu.

Prokurator popierał oskarżenie.

Obrońca oskarżonego z urzędu, adwokat Terlikowski prosił o nieskazywanie oskarżonego z art. 142 k. k., a natomiast o skazanie go z art. 139, zastosowując, jako okoliczność łagodzącą, że podświadny działając wówczas był w stanie nietrzeźwym.

Osk. prosił o ulewinnienie.

Sędzia ogłosił wyrok, mocą którego skazał Feliksa Majewskiego, z art. 139 k. k. na 50 zł. grzywny, lub 3 dni aresztu.

Następnie rozpoznawana była sprawa Wandalina Michnowicza osk. z art. 476 k. k. o to, że w biurze Urzędu Szefostwa Inż. i Sap. w dniu 14 stycznia 1924 r. uderzył w twarz oraz rzucił kałamarzem w urzędnika cywilnego IX rangi powyższego urzędu niejakiemu Bombę, w czasie wykonywania przez tegoż obowiązków służbowych.

Osk. Michnowicz do winy się nie przyznał i oświadczył, że będąc zaczepionym przez Bombę istotnie rzucił w niego kałamarzem, lecz nie trafił — w twarz zaś poszkodowanego nie uderzył.

Świadek — poszkodowany Bomba (szesnający bez przysięgi) potwierdził inkryminowany oskarżonemu zarzut.

Świadek Zuzanna Krysówna urzędniczka Szef. Inż. i Sap. stwierdziła, że była wówczas w pokoju Bomby, widząc jednak szamotaninę się tego ostatniego z Michnowiczem wyszła z pokoju, wobec czego nie wie, co tam było dalej. Wychodząc z biura spotkała Bombę, który trzymał się za głowę i oświadczył, że został przez Michnowicza uderzony kałamarzem oraz że udał się do pułkownika na skargę.

Działo się to jednak po skończonym urzędowaniu, gdy wszyscy urzędnicy wyszli już z biura.

Wobec stwierdzenia na przewodzie faktu, że zajście tego nie da się podciągnąć pod paragraf omawiający odpowiedzialność za obelgi czynne i uszkodzenia — naniesione urzędnikowi, w czasie spełnienia przez niego obowiązków służbowych, rola oskarżyciela siła faktu zejść musiała do roli obrońcy, zaś rola obrońcy, którym w danym wypadku był uśc. Horbaczewski do roli akceptatora poglądów prokuratora.

Sąd wyntósł wyrok skazujący Michnowicza z art. 476 k. k. na 14 dni, wskazując jednocześnie, że paragraf ten przewiduje pogodzenie się stron, co też dzięki interwencji Sędziego zostało dokonane i wobec czego sprawa została umorzona.

Młodzież szkolna, zakupująca u mnie podręczniki szkolne, otrzymuje zupełnie bezpłatnie „Mój dziennik” do zapisywania lekcji lub „Przyjaciel szkolny”

Księgarnia i skład materiałów pisemnych

E. Iberskiego

Grodno, Dominikańska 31.

Poleca w wielkim wyborze na rok szkolny 1925—26

Podręczniki SZKOLNE

— dla wszystkich Grodzieńskich Zakładów Naukowych —
po cenach wydawnictw warszawskich.

Artykuły pisemne, przyrządy do rysunków i kreślenia, tornistry i t. p. (po cenach niższych)

UWAGA! Wszyscy uczniowie, kupujący książki, mogą w razie nowego rozporządzenia władzy szkolnej, zamienić u mnie na podręczniki obowiązujące.

— WYPOŻYCZALNIA KSIĄZEK —

Dla pp. Nauczycieli i Młodzieży Szkolnej 50% zniżki.

13-15

Wojskowa Spółdzielnia O. K. III.

Hurt Sprzedaż dla wszystkich. **Detail**

Centrala Piłsudskiego 3. Filje: Dominikańska 1, Dominikańska 23, Bankowa 18, Lipowa róg Łusosiańskiej 10, Magistracka (gmach Magistratu) i Purzece.

Sklepy obficie zaopatrzone we wszelkie artykuły spożywczo kolonialne, naczynia kuchenne i stołowe.

W sklepach przy ulicy Dominikańskiej wyprzedaż po sezonowa galanterji i manufaktury.

Ceny niższe o 10—30%

Członkowie mogą korzystać z jednomiesięcznego kredytu, a ponadto w następujących firmach przy zakupach za okazaniem legitymacji członkowskiej, otrzymują rabat w wysokości:

- „Ognisko” 10%
- Skład Apteczny Malinowskiego 10%
- Skład broni i przyborów myśliwsk. Wasilewskiego 10%
- Dom Handlowy „LECH” przy zakupach za gotówkę 7%
- Przy zakupach na kredyt 3%
- W kinie „KINOTEATR” (dawny APOLLO) 25% na parterze i 33 i 1/3% na balkonie.

Legitymacje członkowskie uprawniające do rabatu wydawane są w biurze Spółdzielni, przy ul. Piłsudskiego 3.

6-5

Zakład Freblowski

HELENY

Mejersonowej

przy ul. Napoleńskiej 14
czynny od g. 9-ej rano do 2 pp.

Zapisy w godz. od 11-ej do 1-ej pp.
Po obiedzie zapisy od 4-ej do 6-ej pp. w mieszkaniu przy ul. Listowskiego 34.

1-30

Okazyjnie sprzedaje się czarna krosy (5 tuz.) Wiadomość w Redakcji.

Francuskiego języka udziela wykształcona nauczycielka, która studiowała język francuski w Paryżu. Wiadomość ul. Poostowa 1 Szuszan 14 x.

Korepetycji języków łaciny, francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych u dzielał Krakowiec Puszczyńska 28.

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Grodzieńskie na imię Walentyny Kluczyńskiej. 3-3

Zgubiono paszport wydany przez Starostwo Grodzieńskie i książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Grodno na imię Jana Metelskiego. 2-3

Poszukuje mieszkania 2 lub 3 pokoje z kuchnią. Za rok z góry zapłaci zaraz. Wiadomość w Redakcji pod „Zaraz”.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z powincji o wpłacenie prenumeraty za m. wrzesień i zaległych.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA